

Afbeelding van de soneclips die wesen sal den 4 augustus anno 1739 na de middags, voor XII bysondere plaatsen

Pamflet met beweegbare schijf voor de ringvormige zonsverduistering van 4 augustus 1739

<https://hdl.handle.net/1874/33159>

Biblioth. Rhen.-Traj.
d. d.
Vir Cl. G. Moll.
MAPPAE ASTRONOMICAE.
Sect.
n. 40.

AFBEELDINGE VAN DE SON-ECLIPS,

Welke gezien zal worden den 4 Augustus deses Jaars
1739. voor 12 byzondere Plaätzen: volgens de Ta-
felen van den Heer de la Hire.

Nadien de bysondere Afbeeldingen der Son-Eclipsen voornamentlyk geschikt zyn, om de waarnemingen met de gemaakte Tafelen der Hemelloop te vergelyken, wyl hier doot derselver verbetering bevordert, en also ook een meerder zekerheyd in de ASTRONOMIA verkregen word: Soo is het al van overlang by de Liefhebbers der Hemelloopkunde gebruykelyk geweest, hare bysondere Uytrekningen, het gemeen mede te delen. Dewyl ik nu van dese Son-Eclips, voor verscheyden Plaätzen, een bysondere afbeelding gemaakt had, om te kunnen dienen tot voorbeelden, voor die haar in dese Konst sijn oeffenende, bragt ik deselve op een gemene afbeelding, by elkander, welke ik, hierom, Soo wel als om 't verzoek van sommige Liefhebbers, en om dat de wyse, op welke zy verbeeld is, van de gewone atekeningen verscheeld, het gemeen voorstelle: voornamentlyk ook, om dat, die niet veel in de Wiskunde geoeffend zyn, de besondere tyden, zoo van 't begin, midden, en eynde, en van yder gegeven Tyd of grootheyd of gedaante, niet zoo light op de gewoonlyke afbeeldingen, als op dese kunnen vinden.

Hier verbeeld, S het Centrum van de Son, AS een gedeelte van de Verticaal, de Linien die aan haar begin, met de namen der plaätzen getekend zyn, deschynbare wegen van 't Centrum des Maans, voor die plaätzen, gedeelt van Minut tot Minut, wesende om de verwarring te ontgaan, vyfonder, en seven boven, getekend. Soo dat, om de afbeelding met de Hemel gelykformig te hebben, men de Linie AB gedruigt te Lood, en de naam van de plaats aan de Regterhand, moet houden. Het eynde der Linie, daar by de naam van een plaats staat, roont het begin, M het midden, en het andere eynde der Linie het eynde der Eclips, N de tyd wanneer 't Centrum des Maans, regt boven het Centrum des Sons, komt, en daar dese wegen, van de Circuls gaande door de Punten 1. 2. 3. &c. doorgesneden worden, wyft het de Tyden, op welke de Son 1. 2. 3. &c. duymen Verduyfterd is. Alles na de Ware Tyden, van yder Plaätzen, en na de Middagh.

Om op een van dese plaätzen, te vinden, wanneer de Son eenige Duymen en gedeelten derselve, verduyfterd is soofield de Passer, met de eene voet op de gegeven Verduyftering, in de Linie CS, en met de andere Voet, in S: laat dan dese in S staan, en brenghet de andere op de Maansweg, van de gegeven Plaätzen, zoo wyft deselve daar op de begeerde tyd. Zoo vind men by voorbeeld, dat de Son 3 Duymen en 40 Minuten verduyfterd is, tot Amsterdam, ten 4 uur 2 minut. 45secunden en ten 5 ure 32 minut. 30 Secunden.

Om op een van dese Plaätzen te vinden, hoeveel de Son op een gegeven tyd verduyfterd is, steld de Passer met de Eene voet op de gegeven Tyd in de Maansweg voor de begeerde Plaätzen, en met de andere voet in S. Laat dan dese in S staan, en brenghet de andere op de Linie SC. Soo wyft dese de begeerde Verduyftering, by voorbeeld tot Amsterdam, ten 5 uren 0 minut. vind men, dat de Son 7 Duym 52 minuten Verduyfterd sal zyn.

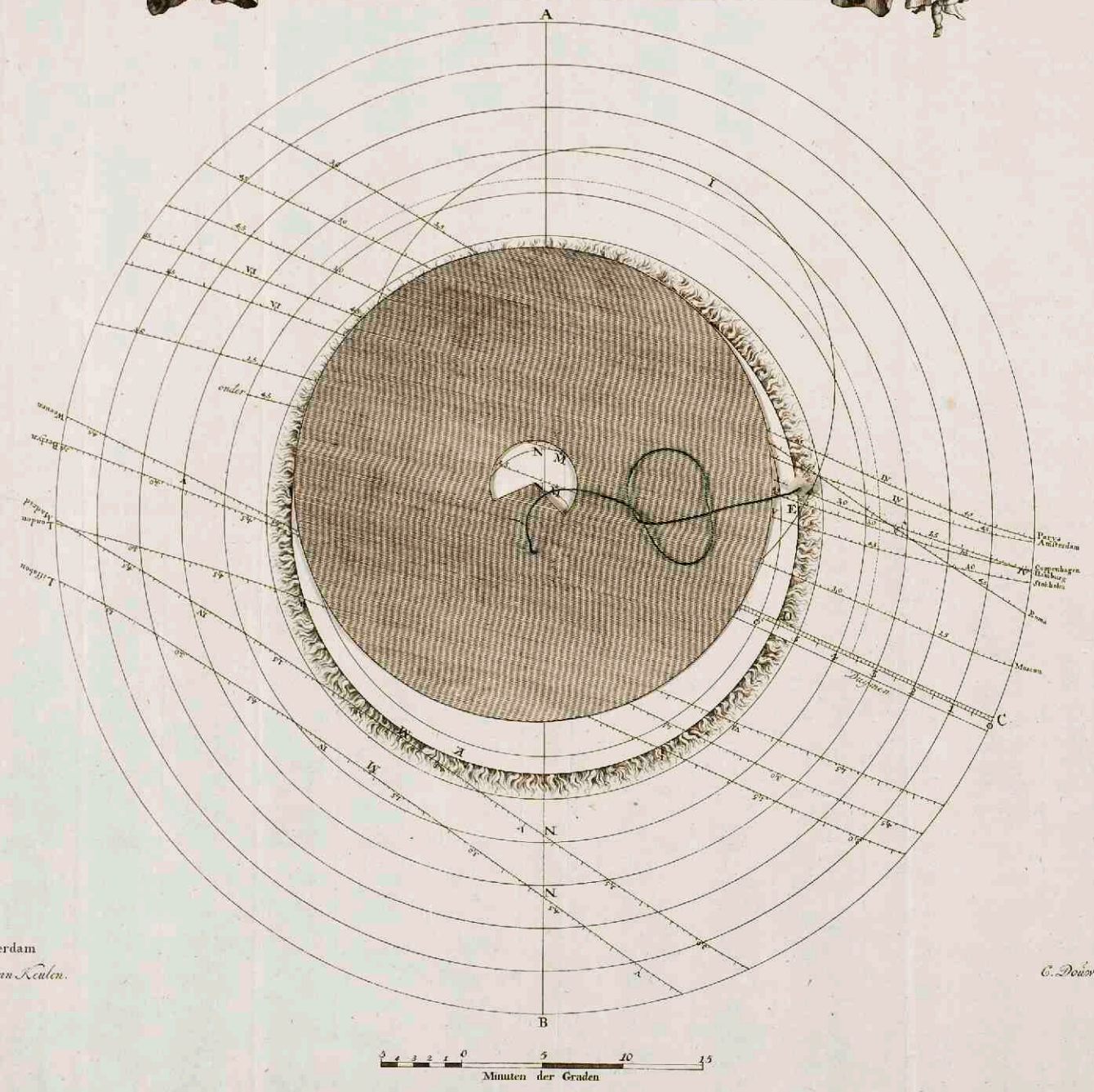
Als men dit ten tyde van het Midden der Eclips, zoekt, soofind men de grootste Verduyftering: By voorbeeld, tot Amsterdam, is de Son op 't meest verduyfterd 8 Duym en 19 Minuten.

Om op een van dese Plaätzen, op een gegeven tyd, de ware gedaante (Phasis) te vinden. Neemt met een Passer de wyde CD, steld dan de Passer, met de eene voet op de Maansweg voor de begeerde Plaätzen, op de gegeven tyd, en beschryft met de andere voeten Circul, deeze zal het verduyfterde deel des Sons in zig besluten. Soo is by voorbeeld, tot Amsterdam, ten tyde van de grootste verduyftering, dat is, ten 4 uren 49 minuten, EFGHE het Verduyfterde, en EHGKE het Liggende deel des Sons.

Dewyl vele dusdanige Circuls een verwarring zoudn veroorzaaken, is hier een losse Circul, verbeeldende de Maan, bygevoegd, welke met het Centrum op de Maansweg, en tyd, gelegd zynde, de afbeelding des Sons dusdanig zal bedekken, dat het met de ware verduyftering gelykformig is.

AFBEELDING VAN DE SONECLIPS

Die welen sal den 4 Augustus Anno 1739 na de Middags,
voor XII bysondere Plaätzen.

Amsterdam
Joannes van Keulen.

C. Douvres Invent.

Minuten der Graden